

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Reflexiuni.

(Dr. E. B.) În urma articolului publicat în acest ziar „Refuz sau neînțelegere?”, publicistul savant maghiar, *Iancsó Benedek*, a binevoit a-și desfășura și precisa vederile într'un prim articol al ziarului „Budapesti Hirlap”.

Răspunsul a fost apreciat din partea ziarelor noastre în diferite feluri. Cei cu tendința pronunțată de a eși din calea unei înțelegeri corespunzătoare posibilităților politice — precum a fost de prevăzut — în acest răspuns văd confirmarea refuzului dat acțiunii de împăciuire. Singur ziarul veteran dela Brașov arată atâta pricepere și sinceritate, de a recunoaște, că răspunsul dlui Iancsó nu conține un refuz al acțiunii de împăciuire, ci din contră, arată un ton mai blând și conciliant, care stă în contrast cu tonul cel brusc de mai înainte.

Este deci clar, că nici ziarul cel mai șovinist maghiar nu mai insistă pentru principiile lui de intransigență, căci în momentul, în care află vederile manifestate în „correspondența interesantă de corecte și de tractabile”, o astfel de apreciere eschide conceptul de „intransigență”.

Considerând ținuta ziarului „Budapesti Hirlap” de până acuma, și mai vădit articolul precedent al dlui Iancsó, răspunsul acestuia trebuie să ne surprindă în mod plăcut, căci doar nu s'a putut aștepta, ca autorul, desmintindu-se pe sine singur, la cel dintâi signal de pace să se lapede de preocupățiunea lui și să ne stringă la piept.

Este un adevăr recunoscut, că e mult mai ușor a dărâma de cât a zidi, — lucru, care recere multă, foarte multă vreme, multă trudă și răbdare. De aceea ar fi naivitate să aștepti un rezultat momentan și pipăibil dela o acțiune pornită de câteva săptămâni, într'un cerc mo-

dest și în lipsa succursului acelora, în al căror interes a fost pusă la cale.

„Teleg. Rom.” în primarticolul din 7 Dec. tractând într'un mod de tot nimerit ehoul dat de ziarul maghiar, indigetează cu precizie defectele acestui răsnet, care ca condițiune a unei înțelegeri întonează învingerea prealabilă a agitațiilor și nimicirea așa numiților agitatori naționaliști. Față de teza aceasta „Tel. Rom.” constată, că ameliorarea situațiunii încordate se poate aștepta numai și numai dela schimbarea tendințelor și măsurilor agresive ale puterii de stat față de interesele noastre culturale.

Constatând corectitatea acestei aprecieri, am să mai adaug, că nu trebuie lăsată din vedere *reciprocitatea*, care ne impune și nouă mai multă considerațiune față de pretenziunile legitime ale statului și ale națiunii hegemonice, o acomodare loială către stutul legal, și prin urmare mai multă moderațiune în privința pretenziunilor noastre particulare, și mai vădit ce privește *tonul* agresiv și provocător, cu care ne-am dat a tracta toate chestiunile ce ne ating, un ton și o manieră, cari deloc nu par a fi potrivite pentru nivelarea diferențelor și crearea unei înțelegeri reciproce, fără de care nici nu putem aștepta ameliorarea situațiunii noastre de care avem cea mai ardentă trebuință.

Cine cunoaște psihologia neamului omenesc și îndeosebi cea a rasei maghiare, trebuie să știe, că omul în general, dar în special Ungurul, este de o fire cerbicoasă, este ca ferul care e bătut: tot mai aspru se face. De altă parte, prevenindu-i într'un mod blând și conciliant, curând i-se topește inima, mânia și fudulia dispar, și eșind la iveală inclinațiunea lui de generosități, îți dă tot ce-i ceri. Căci sufletul omenesc este accesibil, nu numai pentru ură, ci și pentru dra-

goste, și ce denegăm dușmanului, bucuros dăm preținului.

Aceasta bine au observat-o toți oportuniștii — indivizi ca și popoare, — căci voind așa face treaba cu Ungurii, și ținând cont de aceste momente psihologice — le-a succes a-și asigura interesele, ba chiar a-i și exploata pentru scopurile lor particulare.

Asfel a fost cunoscut cândva și împărăteasa Maria Teresia pe strămoșii falnici și îndărătnici ai stăpânitorilor nostri de azi, cari ameiți de câteva vorbe dulci din gura unei femei istețe, — erau gata a-și vărsa sângele pentru tronul, față se care n'aveau multă simpatie.

Ungurul iute de natură, — iute se mânia și iute se împacă.

Noi Români, pe cari adversarii nostri speculanți ne-au prezentat totdeauna ca dușmani de moarte ai națiunii maghiare și ai tendințelor acesteia — am greșit mult când nu am grăbit să desmintim într'un mod energic denunțarea sistematică a nisunțelor noastre, ba de multe ori prin manifestarea vehementă și nesocotită a simțămintelor noastre iritate am întărit chiar această credință. Așa s'a născut dispozițiunea ostilă a lumii maghiare față de noi și situațiunea perversă de astăzi, prin care noi Români, aliații naturali ai națiunii maghiare față de poporul slavismului, — suntem priviți ca elementul cel mai ostil și cel mai primejdios al țării, care, — naturalminte, — trebuie înfrânt cu toate mijloacele de cari dispune puterea de stat.

Este deci datorința celorce simțesc perversitatea situațiunii de azi se contribuie din răspuneri la limpezirea unei situațiuni atât de critice, atât pentru noi, cât și pentru națiunea maghiară.

Par'că aud obiecțiunile: Față de atâtea asupriri, șicanări zilnice și atacuri neconținute, îndreptate în contra existenței noastre naționale,

cum oare să facem mutră prietenoasă, să răsplătim răul cu dragoste și alipire?

Celce însă are concepte clare despre politică, știința exigențelor, și cunoaște regulile cele mai elementare ale catehismului politic, trebuie să fie în curat, că — fiind vorba de asigurarea existenței unui popor, — împrejurările te silesc de multeori să faci mină bună și în fața jocului celui mai hătru. Nu te pricepi? Nu te pune în fruntea unui popor, cu gândul, ca tu să-i croești soarta!

Cine n'are tăria sufletului și nu e în stare a-și stăpâni simțămintele, a le subordona considerațiunilor rațiunii, dă dovadă, că are însuși lipsă de conducere, nu ca el să conducă pe alții.

Prin recriminări sterpe încă nime n'a eluptat succese politice. Recriminările amăresc numai starea noastră, însă nu o îndreptează, ci tot mereu o agravează.

Prin o transacțiune de pace, cu rezultat oricât de modest, noi Români numai câștig putem avea, câștig ce nu l-am putut și nu-l vom putea ajunge niciodată pe calca de până acum, dând cu capul de părete.

Înțeleaptă e zicala, că o pace slabă mai mult prețuește decât un proces mai gras, și bine zice românul: „ce-i în mână nu-i minciună”. Unii din neînțelegere (ca să nu zic din rea voință) bănuiesc, că scopul acțiunii de împăciuire ar fi promovarea unor interese particulare, aducând această acțiune în legătură causală cu procesele curente ale bisericei noastre naționale. Pe acestia trebuie să-i lămurim, că împăciuirea este indicată de interesul general al neamului nostru întreg, de care depind, nu numai interesele materiale ale bisericei, ci toate interesele de viață ale poporului nostru. Dacă deci ar succeda, acest succes ar resulta asigurarea tuturor con-

FOIȘOARĂ.

Țigancă.

— Povestire cehă. —

Sigur, că atunci când a dispus Dumnezeu să vină pe lume *Iulina*, și-a zis așa: să fac și ceva ce nu e bun de nimica! Cel puțin oamenii din sat așa-și închipuiau lucrul, pentru că *Iulina* de fapt nu era bună de nimica, dar de nimica.

Și era mare acum, căci era de 16 ani, dar nu era în stare să facă un lucru cum se cade. Dacă se punea la vatra focului, pentru că să fiarbă ceva, sigur că mâncarea eșă afumată. Se ducea să aducă earbă din grădină pe seama vacii? Până ajungea în curte, earba era toată perdată pe drum. Și așa mergea și cu celelalte lucruri, cu toate.

De foarte multeori se supăra *Iulina* singură pe sine, și lua gând tare să nu mai fie așa utucă, ci se grijăscă mai bine de aceea ce are să facă, pentru că bine să iasă lucrul, și ea să nu fie de rușinea și de răsul lumii. Și apoi îi era de neînțeles și ei, cum de aceea, ce alte fete pot să facă cu ușurință, numai ju-

cânduse, ei nu vrea să-i succedă de loc, pe lângă cea mai mare bunăvoință?

Până umbra la școală, era cu totul altcum. În școală ea era cea mai bună dintre toate fetele. De câteori nu i-a spus dascălul în fața tuturor: păcat că nu tea-i născut fecior, tu, *Iulino!*

De când e fată mare merge și ea la șezătoare și toarce în rând cu celelalte fete. La început merge bine. I-se învârte fusul ca la celelalte fete, și tortul ei e subțire și neted, bine suoit, întocmai ca la celelalte fete. Dar o ajunge câte odată ce o ajunge, de stau fetele celelalte speariate în jurul ei, și nu știu ce să facă. Se apropie atunci repede de fereastră, și începe să vorbească cam astfel: „Uitați-vă fetelor, cât de frumoasă e astăzi luna! Și cât de frumoasă e biserica noastră, scaldată în razele lunii. Par-oă ar fi de argint. Și colo... uitați-vă, colo... umbre, cari ies din mormânturi. Și se pun la joc. Uite cum joacă! Vântul le flueră și ele joacă.” Așa vorbea *Iulina*.

Câte o fată mai de inimă îi spunea atunci așa: „Mai bine ți-ai ținea ochii tot la furcă și la fus, ear nu la umbrele din mormânturi, și la argintul de pe biserică, care cine știe cum ți să năzărește ție. Eu

nu știu ce muere va fi din tine, dacă te vei mărita? Ai să rămâi tot așa, copilăreasă, cum ești? Și apoi dacă nu ești harnică și cum se cade, nici nu te vei mărita. Cine să te ție? Nu te supăre, dar noi îți voim binele, și de aceea ți le spunem acestea.”...

Și *Iulina* nu se supăra. Era cu mult mai cuminte. De ce să se supere? Aceea o știa ea foarte bine, că frumoasă nu e, pentru că era cam mică de statură și neagră la față, aproape ca o țigancă. Și pe deasupra mai avea un tată, care mai mult stătea în crâșmă, decât oriunde altunde. Căsuța lor era aproape descoperită și ruinată, și apoi nici nu mai era a lor, căci datoria la crâșmar era mai mare de cât valoarea colibei acesteia, numită casă.

Și de o îndreptare a tatălui *Iulinei* nu mai putea să fie vorba. Câți au cercat să-l aducă la cale bună, dar înzădar. Și și-a dat silințe mari și *Iulina* însași. Dar tatăl ei totdeauna îi răspundea astfel: „La carte stă scris așa, că copiii au să trăiască după voia părinților, ear nu că părinții au să trăiască după voia copiilor.” — și cu asta discuția era terminată. Cine-l auzia, râdea de marea lui înțelepciune, și și căuta de treabă.

Cine să se mai gândească la fata unui astfel de om, și ea de altcum vestită de stângace? Cine să o mai ceară și pe ea în căsătorie, când sunt atâtea fete în sat, frumoase și avute, și din alți părinți, nu cum e tata *Iulinei*? Așa gândea *Iulina*, și așa gândea toată lumea. Inșă n'a fost să fie așa.

Ca despre o minune aproape de necrezut vorbeau muierile din sat, că *Toma*, feciorul postovarului din deal, își făcea drum în fiecare zi pe lângă coliba *Iulinei*, și proptit de gard sta de vorbă cu tata *Iulinei*. Inșă mintea femeiască a aflat, că nu de dragul tatălui *Iulinei* o face aceasta *Toma*, pentru că cu omul acela, pururea beat, nici nu poți vorbi nimica, ci de dragul *Iulinei*.

Și muierile bine au tălcuit lucrurile. Pentru că la proximal târg de țară, ținut în orașul din apropiere, — la care *Toma* a mers cu un car bine încărcat de postav, vândut foarte bine, — *Toma* a cumpărat *Iulinei* o turtă dulce, de cele mari, mare și cu oglindă la mijloc, și i-a cumpărat și o măramă frumoasă, cu flori roșii pe la colțuri. Și *Toma* a trimis pe sorusa la *Iulina*, să-i ducă cadourile aceste, și să-i spună multă sănătate și multă voie bună

(Va urma.)

dițiunilor noastre de viață, între acestea și a celor materiale ale bisericeii.

Aceste condițiuni, vezi bine, nu le știu aprecia politicianii, cari umblând în sfere transcendente, și-au pierdut simțul pentru interesele reale ale poporului.

Prin urmare, dacă ne-ar succeda împăciuirea și neînțelegerile vor dispărea, va dispărea și ura născută din aceste neînțelegeri și va face loc unei simpatii reciproce, sprijinită și de conștiința intereselor celor mari comune ale popoarelor, dând loc încrederei reciproce, căci numai ea poate face posibilă înțelegerea frățească, prin care ne vom putea asigura interesele periclitate de curentul tendențelor contrare. Și dacă nouă, cari vedem aceste momente psihologice și simțim consecințele situațiunii perverse, nu ni-ar succeda să deschidem ochii șovinistilor noștri români, preocupați de patimă, cari nu vor să vadă, ci în orbia lor tot iritând și provocând puterea statului, vrând nevrând contribui la înăsprirea măsurilor dușmănoase, și împing poporul nostru tot mai afund în prăpastie: să nu aștepte acești domni că le-ar succeda să ne întunece vederea curată, ca conduși de dânsii să ne repezim cu ochii deschiși în vârtoare. Vom merge deci înainte pe calea începută, neconturbați de alarme și de insulte, fiind convinși, că ea este singura care va scoate poporul nostru din labirintul aberațiunilor și-l va duce la scopul, ca să-și asigure condițiunile de existență.

Greșesc deci cei ce consideră iritațiunea societății maghiare de efluxul unei tendințe premeditate, îndreptată contra existenței noastre naționale, căci lucrul stă tocmai invers: tendința ostilă s'a născut în mare parte din iritațiunea, provocată într'un mod sistematic de dușmanii noștri cei adevărați — în serviciul intereselor particulare — și nutrită de atitudinea noastră nesocotită.

Acest adevăr se poate constata și din răspunsul dlui Iancsó, când acest sincer și onorabil reprezentant al tendințelor maghiare declară, că: „cele desfășurate în articolul precedent n'au putut se fie nici neînțelegeria, nici refuzarea încercărilor de pace”, iar mai departe declară, că: „făcându-se odată pace cu naționalitățile — ușor va fi Maghiarilor a ținea pacea, deoarece ideea de stat maghiar nu pretinde, ca naționalitățile să renunțe la independența lor etnică, la limba și cultura lor, dar nici aceea, că să-și jertfească măcar particularitatea lor individuală și locală, — dacă statul nu va fi cumva constrâns la astfel de măsuri, prin niște tendințe revoluționare”.

Față de aceste enunțuri foarte caracteristice și instructive, nu ne putem denega recunoștința. Sinceritatea însă de care ne simțim datorii față de aceasta, ne impune totodată să facem unele observări cu privire la resonamentul de mai sus.

Anume, nu putem admite, ca dispozițiuni ale dreptului public, congruente cu interesele țării, să se lege de condițiuni, să se facă pendente de atitudinea corectă sau greșită a unui partid politic, sau de veleitățile unor oameni esaltați, căci recunoașterea și respectarea drepturilor cetățenilor, de ori ce limbă, nu-i iertat să fie privită ca o grație, ci ca o datorință a statului; iar „tendențele revoluționare” — existente numai în fantazia celor preocupați — nu formează încă destul motiv pentru denegarea datorințelor față de un popor, ci numai pentru suprimarea tendințelor revoluționare.

Dar nici teoria dlui Iancsó, conform căreia statul nu poate tracte cu supușii săi despre considerațiunile lui

de existență, nu pare acceptabilă, deoarece guvernul și parlamentul, când propune și fixează aceste condițiuni, prin dispozițiuni legale, le aduce chiar cu ajutorul informațiunilor primite din partea unor cetățeni, să zicem din partea deputaților naționaliști. O astfel de procedură nu se poate cualifica „pactare a statului cu supușii”, ci e modul cel mai corect și corespunzător pentru statorirea relațiunilor de drept a cetățenilor.

Fără a se lua în considerare așteptările juste ale cetățenilor, nici o lege nu se poate construi astfel, cum trebuie construită: fiind cont de interesele juste ale cetățenilor.

Tocmai din această teză urmează chiar datorința guvernului, de a iniția și de a sprigini din răspuneri buna înțelegere între cetățenii de diferite limbi, prin măsuri corăspunzătoare, căci neglijând guvernul sanarea jalbelor temeinice ale poporului, se nasc grele complicări, cari ating de aproape interesele, ba chiar existența statului, încrezută conducerei guvernului.

Și dacă reprezentanții direcțiunii extreme maghiare nu vor recunoaște acest adevăr, pe noi cei conciliați, cari dorim să trăim în armonie frățească cu națiunea maghiară, ne mângăie și ne încurajează chiar efectul moral și de până acum al modestei noastre acțiuni, primind zi de zi felicitări și încurajări din partea membrilor celor mai distinși ai societății maghiare, ce ne servesc ca garanță pentru un succes moral al nizuințelor noastre.

Ca o pildă caracteristică să-mi fie permis a cita din epistola lui L. de Th., a unui bărbat de o poziție înaltă, istoriograf de frunte al literaturii maghiare, care asemenea felicitând pe scriitorul acestor șire din incidentul nizuințelor sale declară: „dacă toți Românii ar cugeta ca tine și toți Ungurii ca mine — n'ar mai exista între noi chestiuni de naționalitate”.

Reflexuri de acestea admit deci nădejdea, că pe calea de noi pornită, dacă nici nu va succeda a transforma țara aceasta într'un stat asemenea Elveției, dar ne va succeda a păstra cel puțin ce avem, a ne păstra limba, cultura și legea strămoșească, și prin aceasta a ne conserva individualitatea națională și instituțiunile, pentru vremuri mai bune. Să nu ne pierdem deci încă curajul, nici nădejdea într'un viitor mai bun, și să ținem în minte zicala strămoșească: „Post nubite phoebus”.

Viile Sibiului sub opreliște.

Magistratul orașului Sibiu, din privilegiul conținerii filoxerei în viile Sibiului, bazat pe ordinul ministerial din 6 Noemvrie Nr. 90155/1907 ne aduce la cunoștință următoarele dispozițiuni:

1. Să pun sub opreliște (sub carantină) toate grădinile plantate cu viță de vie, respective și grădinile în cari se află și numai vițe singurate.

2. Cu privire la regularea comunicației cu viță, cu altoi de viță și cu pari de vie folosiți, sunt hotărâtoare dispozițiunile ordinului ministerial din 14 Martie 1893 Nr. 26. 400.

4. Strict oprit este exportul tuturor plantelor de viță (cu excepția strugurilor) cum și exportul a orice soi de obiecte, ce ar fi pachetate în foi de viță.

4. Despre acestea dispoziții să vestesc și comunele învecinate, cu adausul, ca să se ferească a lucra în viile de pe teritoriul orașului Sibiu, pentru că lucrătorii pot duce cu ei filoxera lipicioasă și hainele lor, dar mai ales pe unelte, și în viile neatinsă încă de filoxeră.

5. Cei cari nu vor observa dispozițiile de sus se pedepsesc în senzul art. de lege XVIII din 1883.

Sibiu, 11 Decemvrie 1907.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu.”

Fantoleon Lucaș, Vic. Tordășianu
prezident. secretar.

Vorbirea deputatului Dr. Iuliu Maniu

rostită în dieta țării Vineri, în 6 Dec. n.

Onorată cameră! Un distins membru al partidului independist mi-a făcut odată declarația, că atacurile naționaliștilor nu au stricat nici odată guvernelor ce s'au perândat, ci dimpotrivă, de multeori le-au consolidat poziția. (Voci: nu se aude oratorul).

Nu vreau să discut, dacă judecata aceasta e corectă sau incorectă, pentru că — după părerea mea, — nu e de importanță, că între anumite împrejurări ce-i pe placul guvernului, ci e de importanță, să ne dăm seamă, ce e avantajul sau dezavantajul țării. Iar după părerea mea nimica nu poate să fie mai dezavantajos pentru țara aceasta, decât dacă opinia publică rămâne neorientată în chestiunile vitale ale țării, decât dacă se înrădăcinează dogme false, concepții greșite, și dacă se pornesc curente născute în semnul preocupățiunilor unilaterale.

Interesele vitale ale țării sunt atinse și prin proiectul din discuție, — în urma legăturii sale strânse cu transacția încheiată cu Austria, — și sunt atinse prin chestiunea naționalităților. Dați-ne dar voe, ca de câteori vedem, că în aceste chestiuni se ivesc complexuri întregi de concepții și vederi false, să ne precisăm întotdeauna punctul nostru de vedere. E aceasta datorina noastră — nu numai politică, ci și datorie de cetățeni — mai ales fiindcă aceste două chestiuni stau în cea mai strânsă legătură, deși la prima privire s'ar părea, că sunt două chestiuni divergente. Legătura între aceste două chestiuni e ca și legătura dintre armonia vieții sufletești a omului și între funcționarea sănătoasă a organismului trupesc. Dați-mi voe domnilor, să dau expresie convingerii mele, că dacă acest proiect e plin de greșelile și lipsurile ce le are, în parte mare e a se atribui faptului, că iocana internă, referințele acestei țări, suat atât de obsolete și de necorăspunzătoare, încât pe temeiul lor nu se poate alcătui un proiect economic sănătos, care să corăspundă tuturor cerințelor necesare.

Dați-mi voe, care e iocana psihologică ce ni-se infățișează, dacă privim temeiul pe care s'a clădit acest proiect de lege? De o parte aspirațiile la independență și libertate desăvârșită, de altă parte dorul domniei. De o parte supervaluarea însușirilor de rasă și străduința de a le conserva, de altă parte ignorarea, bagatelizarea, sau desconsiderarea a celorlalte însușiri de rasă. De o parte câștigarea tuturor condițiilor ce garantează propășirea, de altă parte sustragerea lor cu orice preț. De o parte supervaluarea forțelor noastre proprii, făcută cu prea mare încredere, de altă parte desconsiderarea forțelor celorlalți factori. Iată iocana psihologică ce ni-se infățișează când privim temeiul pe care, luând în considerare viața noastră internă de stat, s'a clădit acest proiect. Și cred-ți-mi, iocana a doua a acestei temei, cea care ni-se infățișează dacă o privim din partea materială, — nu e mult mai mângăitoare.

E discutabil, că la rezolvirea acestei chestiuni guvernul a avut să rezolve o chestiune economică. Și tot o chestiune economică avem să resolvim și noi, când discutăm despre primirea sau refuzarea proiectului dela ordinea zilei.

E însă cu neputință, ca discutând despre primirea acestui proiect, să nu analizăm acest proiect, de o parte din punct de vedere al dreptului, de altă parte din punctul de vedere al situației și încrederei politice.

Analizând proiectul din punctul de vedere al dreptului, înainte de toate trebuie să ne ocupăm cu chestiunea, dacă acest proiect corăspunde cerințelor parlamentarismului și legilor noastre positive. Din punctul de vedere al situației politice trebuie să cercetăm, dacă corăspunde acestei situații, iar dacă corăspunde, trebuie să stabilim cine poartă responsabilitatea politică pentru situația politică prin care guvernul a fost forțat să ne prezinte acest proiect? (Aprobări vii în centru). Din punctul de vedere al încrederei politice trebuie să analizăm, dacă dispozițiile — cunoscute de noi — ale acestui proiect de lege ne ofer, atât în privința economică, cât și în privința politică, garanții despre capacitatea de prevedere și judecarea politică a guvernului în măsura, încât să avem încredere în el și în alte chestiuni, pe cari noi, cari stăm departe de oficiu în care să gătesc aceste proiecte, nu putem să le cunoaștem, nici să le urmărim mai deaproape.

În ce privește prima chestiune, eu, deși distins jurist al partidului independist s'a nisuit să înlătur și să deslușesc nedumeririle, repet, împotriva părerilor acestui distins jurist, eu afirm cu toată hotărârea convingerii, că modul cum a

fost prezentat acest proiect nu corăspunde legilor noastre positive. Nu corăspunde, fiindcă articolul 61 al legii XII. din 1867 dispune, că proiectul ce se referă la transacția economică încheiată cu Austria e a se discuta pe articole, și numai legea discutată de parlament pe articole și primită de el se va supune Maiestății Sale spre aprobare.

În fața acestui argument, partidul independist e de părerea, că aici nu mai e vorbă de alianță, ci de convenție. Dați-mi voe domnilor, dar nici această apărare nu poate să reziste criticei. Înainte de toate, fiindcă în legea din 1867 — ni-o spune spiritul legii — nu e accentuat cuvântul alianță, ci încheierea unei învoielii economice cu Austria, cu alte cuvinte, legea procedează logic spunând, că fiindcă transacția economică cu Austria se referă la interesele noastre mai vitale, iar guvernele ce se perândă ușor pot să ajungă sub influența străină, în contra convingerilor lor: e de lipsă, ca parlamentul să discute pe articole învoiala ce vom s'o încheiem cu Austria.

Discuția pe articole face cu puțință, că în toate chestiunile să se poată deslușirile necesare și ca controlul necesar să se poată face în deplină măsură. Legea o cere așa. (Va urma.)

Din protopresbiterate.

Conferența preoțească din tr. Murăș-Oșorheiu.

Dacă vre-o întrunire preoțească și-a avut și își are însemnătatea, atunci conferența preoțească are o însemnătate deosebită, de oarece la conferența preoțească nu numai că ne este dată posibilitatea ca să convenim, odată într'un an, pentruca se arătăm progresele ce le-am făcut în decursul anului, ci ne este dată și posibilitatea ca se ne convingem despre desteritatea ce o are unul sau altul dintre preoți întru îndeplinirea serviciului divin.

Preoții din tractul Murăș-Oșorheiu, în anul acesta s'au întrunit la conferența preoțească în 6/19 Noemvrie în comuna Medesfalău. Pentru credincioșii din comuna Medesfalău ziua aceasta a fost o zi de sărbătoare, fiindcă acuma au văzut pentru prima dată în comuna lor, locuită în partea cea mai mare de Maghiari, o mulțime de preoți români, în fruntea lor cu harnicul lor conducător Ștefan Rusu, protopresbiter.

Serviciul divin s'a început la 8^{1/2} oare, oficiind doi preoți din tract, unul mai bătrân și altul mai tiner, iar răspunsurile liturgice le-a dat absolventul de teologie Ioan Bobletec. După serviciul divin s'a rostit predică din partea parohului Dimitrie Moisin, despre sfântul Dumitru.

La sfârșitul liturghiei să face părăstasul de către preoții celebranți în frunte cu protopresbiterul Ștefan Rusu și dimpreună cu preotul Ioan Bărsan din Egerseg, pentru odihna sufletelor Arhierilor Andreiu și Miron, pentru preotul Ioan Stoicoviciu și pentru titorii și binefăcătorii sfintei biserici, apoi ca toții mergem la mormântul preotului Ioan Stoicoviciu, care se află lângă biserică înmormântat și se rostesc acolo eceniile morților iar în sfârșit se cetește deslegarea. Serviciul divin se sfârșește la oarele 11^{1/2}. După invocarea Duhului sfânt mergem toți la casele parohiale, unde protopresbiterul, prin o cuvântare scurtă, dară bine nimerită, arată însemnătatea conferențelor și ne face atenți asupra proiectului de lege atât de amenințător pentru școalele noastre, apoi declară conferența de deschisă, iară toți preoții erump într'un puternic „să trăiască” la adresa protopresbiterului.

Se constituie conferența, alegându-se notar preotul George Branea, iară membri verificatori parohii Vasilie Hodoș și Ioan Bărsan.

Se cetește apelul nominal și se constată, că sunt toți preoții prezenți, afară de trei, anume: Pavel Suci, Alexandru Bordă și Nicolau Mota, cari prezentându-și scuze, s'au și scuizat.

Urmează censurarea arhivei și a proto-coalelor preotului local Alexandru Oltean, care să află, cu excepțiunea unor lucruri mai mărunte, în ordine. Preotul se îndrumă pe viitor la purtarea mai corectă a arhivei.

Se dă cetire mai multor ordinațiuni consistoriale, cari toate se iau la cunoștință.

Urmează discuția și critica asupra modului cum a fost îndeplinit serviciul divin și cum a fost predica. La punctul prim iau parte la discuție parohii George Branea, Ioan Bârsan și Vasile Hodoș, cari fac observațiile cu cea mai mare bunăvoință și constată toți, că unul dintre preoții liturgisitori n'a îndeplinit pe deplin preoții, iară celalalt n'a putut să ne îndeștească nici decăt, și nu există nici barem o parte a serviciului divin, începând dela utrenie până la sfârșit, care să ne fi îndeplinit, nici în ceea ce privește modul, nici forma de executare. Deci din partea preotului George Branea se declară de nesucces serviciul divin, și se roagă domnul protopresbiter să dispună, ca la conferința procsimă, iarăși preotul respectiv să fie delegat ca preot liturgisitor, ca se vedem întrucât s'a ocupat mai intensiv cu îndeplinirea serviciului divin. Se primește. La punctul al doilea ia parte preotul George Branea, care constată, că predica a fost destul de bine executată. S'a arătat tăria credinței sfântului Dumitru și s'a îndemnat poporul la aceeași credință. Propune predicatorului mulțămîta protocolară. Se primește. În sfârșit protopresbiterul — dând unele deslușiri — constată, că pe lângă observațiile făcute de antivorbitor, serviciul divin din partea unui preot a fost succes, iară din partea celuilalt nesucces, și-l îndrumă la îndeplinirea mai corectă, iar predica o declară de succasă.

Ar fi urmat la ordinea zilei cetirea raportului general al referentului Alexandru Borda, însărcinat cu censurarea rapoartelor speciale intrate dela parohii despre progresele obținute în activitatea pastorală pe anul 1906, care însă absentează dela conferință, nici nu a făcut raportul, și astfel s'a dat preotului George Branea, dimpreună cu rapoartele de pe anul 1907, ca la proxima conferință să vină cu un raport general despre anii doi trecuți.

Se cetesc apoi lucrările, despre îndatoririle preotului ca director școlar, lucrute de preoții Cornel Pop și Teodor Muica, cari se primesc ca reușite, iară protopresbiterul le propune mulțămîta protocolară, și fiindcă numai dintr'o cetire la lucrări așa de lungi nu se poate face critică, propune, ca să se dea la 2 parohii, cari apoi la conferința proxima să vină cu un raport despre ambele lucrări. Se primește și să dau parohilor Pavel Suci și Alexandru Borda.

Proxima conferință la dorința parohului Teodor Muica și a credincioșilor lui, cari s'ar simți fericiți, acolo, în mijlocul Săcuiilor, să vază așa de mulți preoți români intruniți în comuna lor, să hotărește a se ținea în comuna Erdő-Sângeorgiu.

Apropiindu-se oara 5, ședința după ce întreg programul a fost eschauriat se ridică, iară prezidentul mulțamește tuturor pentru participare. Preoții erump în un puternic „șă trăiască“

La invitarea preotului local, Alexandru Oltean, toți preoții se întrunesc apoi la bogata masă a acestuia, cu mult gust aranjată.

Aici se începe veselia, iar toastele urmează. Șirul l-a început protopresbiterul Stefan Rusu, toastând pentru îndelunga viață și păstorie a preabunului nostru Arhiepiscop și Metropolit Ioan, inițiatorul conferințelor preoțești. A toastat parohul Ioan Bârsan pentru dnul protopresbiter, parohul Stefan Stoicoviciu pentru parohul local și pentru dna preoteasă, în sfârșit parohul George Branea pentru buna armonie ce trebuie să existe între preoți.

După aceea întăriți în sufletul nostru, întăriți în dragostea cea mare ce o avem față de neamul românesc, față de scumpa noastră biserică și școală, și în speranța unui viitor mai frumos, mai senin și mai bun, ne întorcem toți la casele noastre, ducând cele mai bune și dulci impresiuni dela aceste serbări.

G. B.

NOUȚĂȚI.

Domnul Dr. Emil Babeș ne reoagă să constatăm, cu privire la lămurirea din numărul 128 al ziarului nostru, că a fost departe de dsa intențiunea de a învinovăți consistorul metropolitan, care față de cauzele importante ale bisericeii noastre a manifestat totdeauna cel mai viu interes și cel mai mare zel, căruia sunt a se mulțămii în cea mai mare parte succesele strălucite, avute în procesele purtate până acum. Intențiunea dsale a fost numai să atragă atențiunea cercurilor bisericești asupra urgenței cauzei, față de pericolul prescripțiunii, lucru pe care era îndatorat să-l facă în calitate de consilier al metropoliei, și care sigur că a și fost apreciat de cercurile competente.

Din parlament. Dieta a votat toți paragrafi, încă nediscuțați, din legea despre tarifa vamală, și în ședința de ieri, Joi, a trecut și peste discuția asupra titlului legii de un paragraf, urmând astăzi discuția specială asupra singurului paragraf din legea aceasta. Dacă se poate, dieta va trece astăzi și peste legea despre cnotă.

Dieta croată. Eri, Joi, s'a deschis în Zagreb dieta croată. Banul a fost primit cu huideli și vorbe de ocară, din toate părțile. Văzând banul, că nu sunt prospecte să se voteze indemnizarea de care avea trebuință, a scos din buzunar rescriptul preînalt, prin care dieta croată vine disolvată.

„Procesul Gazetei Transilvaniei,“ pertractat ieri, Joi, în fața curții cu jurați din Murăș-Oșorheiu, s'a terminat cu condamnarea redactorului responsabil *Victor Braniște*, la 5 zile temniță de stat și 100 cor. amendă în bani.

Colonia română din Viena a trimis Duminecă marelui poet norvegian *Bjornson*, din prilejul împlinirii anului al 75-lea de etate, următoarea telegramă: „Românii aflători în Viena salută pe marele scriitor și cugetător, și urându-i viață lungă, îi mulțămesc cu recunoștință pentru curajul cu care a luat apărarea naționalităților din Ungaria“.

Numire. Domnul *Paul Fășșie*, judecător la tribunalul regesc din Oradea-mare, a fost numit judecător la *tabla regescă* de acolo. Ne bucurăm de aceasta meritată înaintare, cunoscând pe dl *Fășșie*, nu numai ca pe un bun și drept judecător, ci și ca pe un fiu credincios al neamului și al bisericeii sale.

Condamnat. Domnul *Lucian Bolcaș*, redactor la „*Lupta*“ a fost declarat vinovat din partea curții cu jurați din Buda-pesta într'un proces intentat pentru calomnie prin presă, iar tribunalul l-a judecat la 14 zile închisoare și 50 cor. amendă.

Preotul Hlinca, internat în temnița de stat din Seghedin pentru agitație, mai are un proces de presă. Zilele trecute l-a ascultat judele de instrucție din Seghedin, luându-i fasiunea pentru un articol de ziar, — scris de inimosul preot, — în care procurorul a aflat agitație în contra națiunii maghiare.

Coroane eterne. Implinindu-se 10 ani dela moartea mult regretatului Dr. *Aurel Brote*, fost director al băncii de asigurare „*Transilvania*“ din Sibiu, soția răposatului, stimabila doamnă *Minerva Dr. Brote* n. *Drăghits*, dăruiește pentru vecinica odihnă a răposatului la fondul „*Daruri de Crăciun săracilor noștri*“, cor. 5 și la fondul văduvelor și orfanilor, întemeiat de „*Reuniunea sodalilor români din Sibiu*“, 5 cor. — sau în total 10 cor.

Alegere de rectori. Duminecă s'a făcut la București și la Iași alegerea rectorilor universităților de acolo. În București a intrunit dl *Dumitrescu-Iași*, fost rector și mai înainte, în trei rânduri, 58 voturi, Dr. N. *Măldărescu* 48 voturi, E. *Pangrati* 35 voturi și C. *Disescu* 34 voturi. În Iași a primit Dr. *Bogdan* 27, A. *Xenopol* 26 și R. *Rales* 26 voturi. S'a făcut raport ministrului, care va desemna acum pe unul dintre cei trei cari au avut voturile mai multe.

Zile de vară. Sâmbătă, în 7 Decembrie, s'a descărocat asupra comunelor *Covășinț* și *Drăuț*, din comitatul *Aradului*, o furtună cu fulgere și tunete, după care a urmat o ploaie caldă, întocmai ca și vara.

Poporațiunea Italiei. După datele statistice, publicate în zilele din urmă, poporațiunea Italiei e de 33,541.097 suflete. Mai sunt însă milioane de Italiani, cari se află în alte țări, duși pe vreme scurtă, ori pe vecie.

România Jună, societate academică social-literară în Viena, și-a constituit comitetul pentru anul administrativ 1907/8, în adunarea generală din 27 Novembre 1907, după cum urmează: Prezident: *Ioan Popescu* — *Voilești*, prof., Viceprezident: *Sabin Trailă*, stud. med., Secretar I.: *Iuliu Crișian*, stud. med., Secretar II.: *Dimitrie Marmeliuc*, stud. phil., Casar: *Constantin Ionescu* — *Braila*, stud. exp., Controlor: *Zaharie Maniu*, stud. med., Bibliotecar: *Izidor Vitencu*, stud. geod., Econom: *Constantin cav. de Zappa*, stud. iur.

Dela poșta. Publicul este avizat, ca la espedarea pachetelor cari conțin lucruri supuse dării de consum, ca de es. carne, beutură, etc. cuprinsul se fie numit în mod exact și scris legibil pe pachet, pentruca la locul destinației darea de consum se poată fi repartisată fără a se desface pachetul și a se constata cuprinsul seu, — prin ce apoi se face și inmanuarea pachetului cu întârziere.

Constituire. Societatea română academică social-literară „*Carmen Sylva*“ în *Graz*, în adunarea generală din 29 Nov. a. c. și-a ales următorul comitet pentru anul adm. 1907/8: Prezident: *Aurel Dobrescu*, stud. med., Secretar: *Enea Zeflean*, stud. în lit., Casar: *Nicolau Agărbicean*, stud. med., Bibliotecar: *Eugen Valean*, stud. iur.

Cel mai nobil cadou de Crăciun e asigurarea vieții, făcută în favorul familiei noastre, după cum o recomandă reprezentantul din Sibiu al societății de asigurare „*Assicurazioni Generali*“, domnul *Iart. Nendvich*, după diferitele modalități. (2—3)

Leul pe stradă. În *Bruxela* a scăpat zilele trecute un leu din menajeria de acolo și a luat-o la plimbare prin oraș, spre marea spaimă a tuturor trecătorilor. Probabil că era și flămând, pentrucă s'a repezit asupra unui tinăr, pe care l-a trântit la pământ și era să-l sugrume, dacă unui polițist nu iar fi succes să-i arunce lațul în grumaz și să-l strângă în laț cu toată puterea. A fost apoi înpușcat.

Inviat din morți. În *Dresda* (Saxonia) a fost dus în camera mortuară a cimiterului corpul unui măcelar. Peste noapte măcelarul, care se afla numai în letargie, s'a deșteptat și văzând morți în jurul său și luminări aprinse, a înțeles că unde se află. A făcut sgomot, a dat cu pumnii în ușă, până a venit păzitorul cimiterului, care l-a dus în camera sa, dar măcelarul inebunise de spaimă. A fost dus la spital, unde peste o oră a murit în urma emoțiilor prin cari trecuse.

„Negruța“, o nouă lucrare de valoare a maeștrului nostru *Ioan Vidu* din *Lugoj*, a apărut acum de curând. E o cântare populară, pentru cor mixt cu soli. Se află de vânzare la librăria *Ciureu* din *Brașov*, librăria *arhidiecezană din Sibiu*, librăria *Nemeș* din *Lugoj* și la tipografia diecezană din *Arad*. Prețul 1 cor. 50 fileri, plus 10 fileri porto. O recomandăm cu căldură, mai ales, că dela trecerea acestei compoziții atărnă publicarea celorlalte, pe cari le mai are gata dl *Vidu*.

Din public.†)

Mulțămîta publică.

În numele comunității bisericești gr. or. din comuna *Calbor*, ne ținem de datoriință a arăta pe aceasta cale și publicului mare „faptele milei creștinești“ ale următorilor Români cucernici și creștine evlavioase:

Doamna preoteasă *Maria Aldea* a împodobit prestolul altariului cu o frumoasă pânzătură, în valoare de 30 coroane. Asemenea a donat pânzături lustruite *George Popenciu*, *Vasile Căloiu*, Nr. 258 și *Ana Cădea* Nr. 91, în preț de câte 10 coroane, precum și *Victoria Cherstea* n. *Ramba*.

Din *America* de Nord s'au adunat prin tinerii *Ioan* și *Alexandru Hetrea* suma de 105 coroane; iar flăcăii *Moise Neogoe-Păru*, *Gligore Bastea* și *Ioan Tojga*, au trimis din indemn propriu suma de 80 cor.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta Redacțiunea nu primește răspunderea.

care adăugându-se lângă cea de sus, s'a construit un pod (chor) în biserica gr.-or. din loc.

Vasile Căloiu, a dăruit bisericeii un prapor, și *Ecaterina Borgăr* alt prapor, în preț de câte 10 coroane unul. Asemenea dl *Ioan Prescure*, notar, altul în valoare de 28 cor.

Ioan Verdia, Nr. 235 și *Nicolau Cherstea*, 209, în memoria repositurilor părinți adoptatori ai lor au făcut fundațiuni de câte 200 coroane. Iar văduva lui *Nicolau Rădoi* a dat suma de 50 coroane.

Maria Cojocar din *Hurez* a dăruit bisericeii un rând de vestminte preoțești, în preț de 45 cor.

Ana Căloiu, 123, un epatrachir, mânecări și brâu, în valoare de 14 cor.

Maria Ludu n. *Mihaiu*, epitaful cu 24 coroane și un potir de argint cu poleială aurită în valoare de 40 cor.

Doamna *Ana Nicolescu* n. *Bălaș*, trecută de mulți ani în *România* și căsătorită acolo, n'a întrelăsat a-și aduce aminte de biserica, care din fragedele-i tinerețe a înzestrat-o cu frica și iubirea de Dumnezeu, și a dăruit-o cu 1 rând de vestminte preoțești, icoane și cu o candelă de argint de *China*, a căror valoare este de 170 cor.

În fine *Ioan Mih*, 51, a donat 1 rând de vestminte preoțești negre, în preț de 60 coroane.

Rugăm pe *Dumnezeul Duhurilor* și a tot trupul, să le dăruiască toate cererile ce le sunt pentru mântuirea sufletelor, iar din darurile Lui cele bogate să le răsplătească înșutit și înmiit.

Calbor, la 11 Noemvrie 1907.

Moise Brumbea
prez. com. par.

Ioan Aldea
paroh.

Ioan Paicu
not. com. par.

Cărți și reviste.

„*Revista Teologică*“, organ pentru știința și viața bisericească, numărul 11, pe Noemvrie, a apărut cu următorul cuprins: Sfântul *Ioan Gură de Aur*, de Dr. N. *Bălan*. Devisa preotului, de *Duhovnicul*. Din trecutul bisericeii române bihorene, de *Gruia*. Predică la *Dumineca 24* după *Rusalii*, de prof. *Crăciunescu*. Mișcarea literară, de D. *Canțanu* și N. B. *Informațiuni*, de N. B. *Tipicul cultului religios*, de Cantor. Redacția și Administrația *Sibiu*, *Strada Măcelarilor 45*. Prețul 6 coroane la an.

„*Economia*“, Nr. 12 (anul III), foaie economică ilustrată, are următorul cuprins: Cuvânt de încheiere; Folosul asigurărilor; Mașina de cloșit; Starea sămănăturilor. Informațiuni și Varietăți număroase.— Foaia apare în *Caransebeș*, sub redacția magistrului silvanal *Alexandru Diaconovich*. Abonamentul anual 4 coroane. Cum se poate vedea din cuvântul de încheiere, cu începutul anului viitor foaia va apare de 2 ori pe lună.

Teatru.

Sâmbătă: *Frau Königin*, comedie, și *Evas Tochter*, comedie. de *Olgr Robitsek*.

Emulsiunea lui SCOTT

are o influență extraordinară asupra întregului organism, vindecă și întărește plămâna.

Tuse și răceli,

oricât de vechi și obstinate ar fi, se vindecă foarte repede prin Emulsiunea lui SCOTT. Chiar și celor ofticoși le aduce Emulsiunea lui SCOTT ușurare, bine înțeles, că cura să se poată începe la timp, adeseori chiar deplină și îndelungată însănătoșare. 1 (276) 3—5

Veritabil numai această marcă — Pescarul — ca semn de garanție al experiențelor lui SCOTT. De cumpărare în toate farmaciile.

Prețul unei sticle originale C. 2.50.

AVIZ!

„Tovărășia agricolă“, pentru agricultură, magazin și anticipațiuni în Szászsebes, începând cu 1 Ianuarie 1908 solvește după depunerile bisericeilor și comunelor politice interese de 6%. Interesele se compută la semestru și darea o plătește institutul.

[346] 1—3 **Direcțiunea.**

Nr. 739/1907

[347] 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de al 2-lea învățător dela școala gr.-or. confesională română din Arpașul-inferior, protopresbiteratul gr.-or. al Avrigului, se escrie prin aceasta concurs cu termenul de 30 zile dela prima publicare în „Telegr. Rom.“ Emolumentele împreunate cu acest post sunt salariul anual de 600 coroane din cassa bisericeii, fondul grănițeresc și ajutorul dela stat precum și 80 coroane relut pentru cuartir și grădină.

Doritorii de a ocupa acest post de învățător să-și substearnă cererile concursuali instruite conform normelor în vigoare la oficiul protopresbiteral gr.-or. al Avrigului în Avrig (poșta Avrig Felek, Szeben-vármegye) până la termenul susindicat, având a se presenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare la sânta biserică spre a face cunoștință cu poporul și a-și arăta destăruțea în cântări, având a forma cu elevii de școală un cor și a cânta cu ei în sânta biserică.

Avrig, 25 Noembrie, 1907.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Avrigului în conțelegere cu comitetul parohial competent.

Ioan Cădea
protopresbiter.

Nr. 1208/1907 pr.

[348] 1—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor de învățători la școlile din comunele Butene și Nadișul-rom prin aceasta se escrie concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu fiecare post sunt 400 cor. din repartitie dela popor și 200 cor. ajutor dela stat, cuartir în edificiul școlii și grădină de legumi.

Doritorii de-a reflecta la aceste posturi au a-și așterne subsemnatului suplicele de concurs, instruite conform normelor în vigoare, în termenul susindicat și a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare la biserică spre a fi cunoscuți din partea poporului.

Cluj, 17 Noembrie, 1907.

Oficiul protopresbiteral în conțelegere cu comitetele parohiale.

Tulliu Roșescu
protopresbiter.

Nr. 610/1907.

[345] 2—3

Concurs.

Pentru instituirea unui capelan lângă neputinciosul paroh Ioan Moldovan în parohia de cl. II-a Ohaba, protopresbiteratul Sebeșului, pe baza ordinului consistorial dto 6 Noembrie a. c. Nr. 11,940 B. să publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post de capelan sunt jumătatea venitelor

parohiale, fasonate în tabela B. pentru întregire dela stat.

Concurenții vor așterne cererile, instruite conform normelor în vigoare, în termenul indicat, subsemnatului Oficiu protopresbiteral.

Sebeș, 23 Noembrie, 1907.

Oficiul protopresbiteral al Sebeșului, în conțelegere cu comitetul parohial competent.

Sergiu Medean
protopresbiter.

in cea mai bogată cantitate, firma

Kokeltaler**Erste Rebenveredlungsanlage**

recunoscută deja de ani ca cea dintâi și cea mai solidă

Proprietar: **FR. CASPARI**,
Medias, Nr. 59. (Ardeal).

Rog cereți listă pentru prețuri ilustrată! Lista pentru prețuri conține scrisori de recunoștință din toate părțile țării Prin urmare se poate fiecare proprietar de vie, înainte de a face comanda, încredința despre promptitudinea firmei și bunătatea materialului. [307] 17—40

VASILIE BANN

SIBIIU

str. Ocnei 7 — str. Faurului 16

in casa sa proprie „La Cizma roșie“
cel mai mare

depozit de încălțăminte

pentru bărbați, femei și copii. Pentru provincie comanda se trimite recomandate, la caz de nu corăspund, se primesc îndărăpt în schimb. [90] 35—

Pentru domnii preoți!

Dela **Librăria arhidiecezană** se poate procura

CONDICĂ

bine compactată în piele și cu
păreți tari,

in care (conform circulariului consistorial numărul 2142 din 3 Martie 1903) sunt a se induce „momentele mai însemnate ce obvin în comună în decursul anului și cari merită a fi însemnate pentru posteritate.“

Conține 200 fol.

Prețul **6-60 cor.**, + porto postal **80 fil.**

Tipăriturile școlare

compuse în înțelesul legii nouă școlare

se află de vânzare la

Librăria arhidiecezană

cu următoarele prețuri:

- Protocol de primire:** coala 6 fileri, cartonat 25 coale 2 cor. 20 fileri, 50 coale 4 cor. 50 fileri.
- Protocol de clasificățiune și absentții:** coala 6 fileri, broșat 15 coale pentru 60 băeți 1 cor. 40 fileri, 20 coale legat pentru 80 băeți 1 cor. 80 fileri, 25 coale pentru 100 băeți 2 cor. 20 fileri, 50 coale pentru 200 băeți 4 cor. 50 fileri.
- Cronica școlară:** coala 4 fileri, 50 coale legat 3 cor.
- Protocol de inspecțiune:** coala 4 fileri, broșat 15 coale 1 coroață 10 fileri.

„ALBINA“, institut de credit și econommii

în Sibiiu

primește depuneri spre fructificare noi:

- Cu 4% sub 2000 cor., și peste 2000 cor. fără abdicere.
- Cu 4 1/2% dela 2000 cor. în sus cu abdicere de 3 luni.
- Cu 5% dela 2000 cor. în sus cu abdicere de 6 luni.

Interesele le capitalizează semestral.

Contribuțiunea de 10% dela interese o plătește institutul.
(308) 13—16

Cea mai renumită bere

din

fabrica de bere alui **Anton Dreher A. G.**

în Kőbánya (Steinbruch)

se recomandă cu inzistență P. T. Public.

Se poate procura în cele mai bune prăvălii.

Depositul principal se află la

M. Samuel Rubinstein,

[76] 51—

Sibiiu — Nagyszeben.

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătoria de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanță de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură, fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate (146) 5—52

Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S, au ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrare mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru facerea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut, ca și spre turnarea de toace de metal. Prețcuranturi ilustrate gratis.

Pentru economi!

Prav pentru îngrășarea vitelor cornute, porcilor și cailor. Vacile dau prin întrebunțarea pravului acestuia lapte mai mult și mai bun. De mare însămnătate este pentru oricare econom a întrebunță acest prav de îngrășare, căci prin aceasta se urcă valoarea, adică prețul vitelor, porcilor și cailor. Prețul 60 fileri.

Moartea cloșanilor și a șoarecilor. Un prav sigur pentru stărpirea acestora. Prețul 60 fileri.

Prav pentru ouatul găinilor. Prin întrebunțarea pravului acestuia, găinile ouă mai mult ca de comun — chiar și în timp de iarnă — pe când altcum nu ne ouă, sau foarte puțin. Prețul 30 fileri.

Unsoare galbină pentru păduchi la vite. Știut este, că vitele și porcii sufer mult de mănăcărimea păduchilor, prin care mănăcărime sunt reținuți în îngrășarea și dezvoltarea lor, ba chiar slăbesc, încât în loc de a li se ridica prețul, chiar perd din valoare. Fiecare ecor om să întrebunțeze această unsoare. Prețul 20 și 40 fil.

Extracte pentru prepararea rumului și diferitelor Liqueruri. Cine voește a-și prepara rum și liqueruri foarte bune și ieftine, să întrebunțeze aceste extracte. Prețul pentru a prepara 1 litră st. 40 fileri. Tot atâta și pentru rachiu de prune, drojii, slivovită, borovicica și altele.

Thea foarte fină și bună. Prețul 1 pachet 20 fil., 1 kg. 3 și 4 cor.

Syrup de zmeură. Curat numai din suc de zmeură de pe munte, preparat cu zahar rafinat. 1 kg. 1 cor. 20 fil.

Tinctură contra picioarelor și mânilor înghețate. 70 fileri.

Tinctură contra bătăturilor (ochi de găină). 70 fileri.

Cereți preț-courantul cel mare și-l primiți gratuit.

Toate acestea se capătă la:

Cornel Demeter

apotecar în Szászváros, piața școlii Nr. 37.

[95] 33—52